

2021, Snippenlaan, Zedelgem: Programma van maatregelen

Opdrachtgever: WVI
Baron Ruzettelaan 35, 8310 Brugge

Auteurs: Dieter Verwerft, Jari Hinsch Mikkelsen en Frederik Roelens

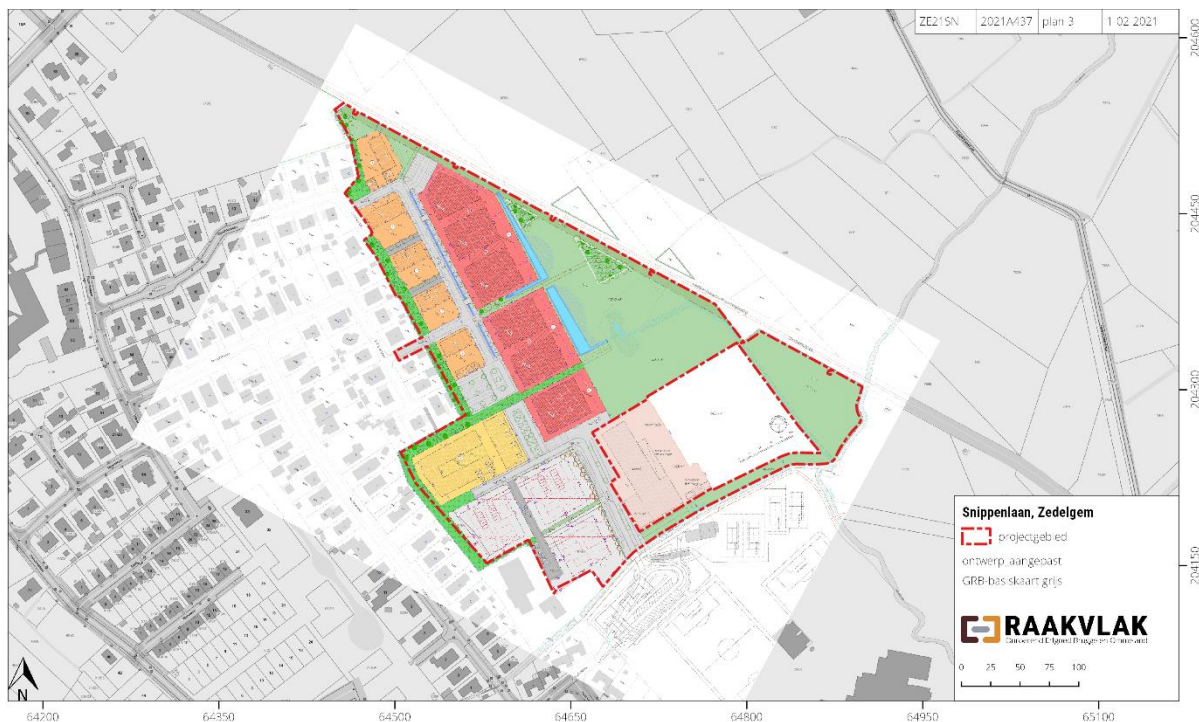
Uitvoerder: Raakvlak
Komvest 45
8000 Brugge
T +32 [0]50 44 50 41
E dieter.verwerft@brugge

© Raakvlak, maart 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Raakvlak Archeologisch Onderzoek.

2021, Snippenlaan, Zedelgem: Programma van Maatregelen

De WVI plant de aanleg van een verkaveling met woningen, wegenissen en groenzones langs de Snippenlaan in Zedelgem. De oppervlakte van de geplande werken bedraagt 73.784,41 m². Om de mogelijke aantasting van het bodemarchief op deze terreinen in te schatten werkt Gemeente Zedelgem samen met Raakvlak. Doel van de opdracht is het waarderen van het terrein aan de hand van een bureauonderzoek en een landschappelijk bodemonderzoek. Dit onderzoek resulteert in een archeologienota.

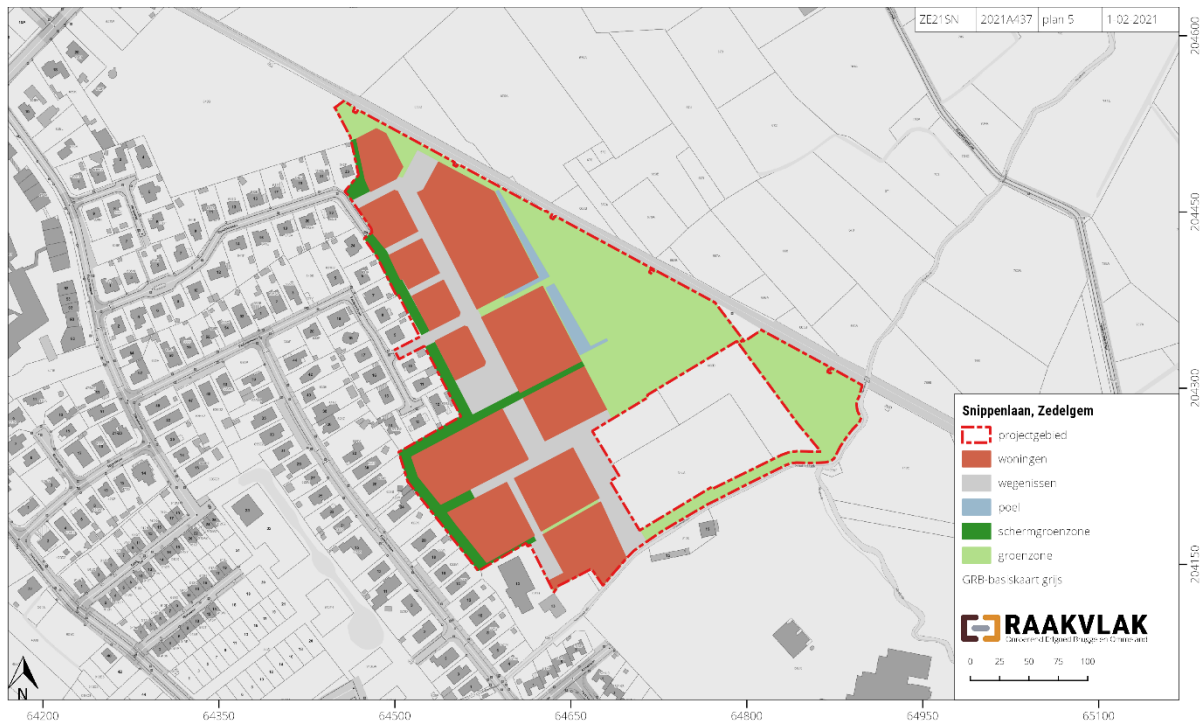

Figuur 1: Het ontwerpplan ten opzichte van de GRB-basiskaart (WVI en Agiv)

Het onderzoeksterrein ligt in Zedelgem, tussen de Snippenlaan, De Fazantenlaan, de Azalealaan, en het fietspad Groene Meersen. Het perceel is groter dan 3.000 m², de effectieve ingreep in de bodem is groter dan 1.000 m² en de bestaande lijninfrastructuur is minder dan 1.000 m lang, waardoor de drempelwaarden opgenomen in het Onroerenderfgoeddecreet overschreden worden. Het gewestplan beschouwt het projectgebied als 'woongebieden' (0100), 'woonuitbreidingsgebieden' (0105), 'gebieden met gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' (0200) en 'gebieden voor dagrecreatie' (0401). Het projectgebied bevindt zich niet in een vastgestelde archeologische zone, een gebied waar geen archeologie verwacht wordt of een beschermde archeologische site. Op deze basis wordt een archeologienota zonder ingreep in de bodem opgesteld.

In de westelijke helft van het terrein voorziet het project in de aanleg van woningen, wegenissen, parkeergelegenheden, een groenschermzone en poelen. Onder de gebouwen zijn

(half)ondergrondse parkeergarages voorzien. De oostelijke helft wordt ingericht als groenzone, zonder ingrijpende grondwerken.

Figuur 2: Vereenvoudigde weergave van de geplande werken ten opzichte van de GRB-basiskaart (WWI en Agiv)

Administratieve gegevens

Oprachtgever: MBZ, Isabellalaan 1, 8380 BruggeUitvoerder: Raakvlak

Auteurs: Dieter Verwerft, Frederik Roelens en Jari Hinsch Mikkelsen

Bewaring en beheer van de geregistreerde data, vondsten en stalen: Onroerend Erfgoeddepot De Pakhuizen (Raakvlak), Komvest 45, 8000 Brugge

Locatie/vindplaats: Onze-Lieve-Vrouweader, 8380 Brugge

Bounding box: 69260.84720191120868549 219690.31111692651757039, 69672.26687491798656993

219278.89144391976878978, 69350.49139671774173621 218959.94683502920088358, 69260.84720191120868549

219690.31111692651757039

Naam site: Onze-Lieve-Vrouweader, Brugge; afkorting: BR200N

Kadaster: Brugge, 11e afdeling, sectie A: 1020A, 1011B, 1015A en 1005D

Relevante termen thesauri Onroerend Erfgoed: bureauonderzoek

Periode: februari 2020

Archeologische verwachting: sporen uit verschillende perioden

Aanleiding van het onderzoek: verharding en ophoging terrein

Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Op basis van het bureauonderzoek bestaat een gemiddelde archeologische verwachting binnen het projectgebied. Directe aanwijzingen voor archeologische resten ontbreken maar de nabijheid van verschillende grafheuvelindicatoren en van een volmiddeleeuwse nederzetting illustreren dat

in (de omgeving van) het projectgebied in het (proto)historische verleden is gewoond en geleefd. Het historisch-cartografisch onderzoek kon geen verdwenen jonghistorische bewoning achterhalen binnen het projectgebied. De terreinen zijn eeuwenlang veldgebied geweest. Vanaf de 18e eeuw worden de percelen omgezet naar bos en uiteindelijk tot landbouwgebied.

Op basis van het bureauonderzoek en het landschappelijk bodemonderzoek is de landschapsgeschiedenis gereconstrueerd. Er is hoofdzakelijk geakkerd tussen circa 1850 en 1954, waarna een deel in graslandweide en een deel in bos is omgezet. Sporen van de kleiige opvulling van de beekvallei van de Schattingbeek, die dwars door het zuiden van het projectgebied loopt, zijn slechts plaatselijk waargenomen. Er zijn mogelijk aanwijzingen gevonden dat dat het terrein genivelleerd is.

Op basis van de geplande werken - een verkaveling - wordt een proefsleuvenonderzoek aanbevolen in het volledige projectgebied.

Figuur 3: Het sleuvenplan ten opzichte van de orthofoto uit 2020 (AGIV)

Onderzoeksstrategie, - methode en -technieken

Op basis van het bureauonderzoek is voldoende informatie verzameld over het projectgebied. Deze informatie wijst een kans op aantasting van archeologisch erfgoed ter hoogte van het projectgebied.

Een veldkartering op dit terrein is niet zinvol. Het terrein is immers niet in gebruik als akkerland, maar braakliggend. Veldkartering op deze terreinen biedt geen meerwaarde en de kenniswinst is klein tot nihil. Het uitvoeren van een geofysisch onderzoek is evenmin nuttig, aangezien enkel (grootschalige of lineaire) grondsporen onder specifieke omstandigheden bij een dergelijk

onderzoek kunnen worden vastgesteld. Geofysisch onderzoek biedt geen enkel potentieel voor archeologische kenniswinst.

Er zijn geen specifieke aanwijzingen voor steentijd artefactensites in de omgeving van het projectgebied. Er zijn evenmin bodemkundige of landschappelijke aanwijzingen voor een begraven bodem, die een gunstig effect heeft op de bewaring van steentijdsites.

De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot grondvaste sporen onder de teelaarde is een proefsleuvenonderzoek over het gehele projectgebied of een geselecteerde zone waar het bodemarchief bewaard kan zijn. Archeologisch onderzoek dient na het verkrijgen van de bouwvergunning, maar voor de geplande bouwwerkzaamheden uitgevoerd te worden. Het proefsleuvenonderzoek dient een statistisch representatief deel van het terrein te inventariseren. De proefsleuven worden in dat geval aangelegd in een regelmatig patroon met tussenafstand van maximaal 15 m.

De sleuven worden ingeplant in functie van efficiënt grondverzet, volgens een grotendeels noordwest-zuidoost gerichte as. Reden voor deze oriëntatie is de betrachting om de natuurlijke topografie en het holocene beekdal haaks aan te snijden. De proefsleuven dienen 10% van de onderzoekbare oppervlakte te beslaan.

De proefsleuven worden aangelegd door een rupskraan met gladde bak, deze kraan dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen. De minimale breedte van de kraanbak bedraagt ca. 1,8 m. De proefsleuven worden laagsgewijs uitgegraven door de kraan, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het archeologisch leesbaar niveau. Indien sprake is van meerdere sporenniveaus wordt pas gezakt naar het dieperliggende niveau indien het bovenliggende vrij is van sporen.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek moet aandacht uitgaan naar de bodemkundige situatie binnen het projectgebied en de relatie met de aanwezige sporen. Hiervoor dienen profielkolommen aangelegd waar dit relevant is voor de landschappelijke vraagstelling. Deze bodemprofielen worden geïnterpreteerd door een (assistent) aardkundige. Minimaal wordt één profielkolom per 2 sleuven aangelegd in een geschrinkt patroon. Ze worden tot minstens 40cm in het ongeroerd sediment uitgegraven.

Een team van één aardkundige en twee archeologen is voldoende om de onderzoeken uit te voeren. Hierbij dienen de veldwerkleider en aardkundige over aantoonbare ervaring te beschikken inzake archeologisch onderzoek in de kustpolders (minimum 5 door het Agentschap Onroerend Erfgoed goedgekeurde rapportages). Voor de overige personeelsvereisten verwijzen we naar de bepalingen hieromtrent in de Code van Goede Praktijk.

Onderzoeksvragen

Het doel van het archeologisch onderzoek is een antwoord te bieden op volgende vragen:

- a) Welke bodemsporen zijn geobserveerd? Zijn er ruimtelijke variaties opgemerkt?
- b) Welke vondstencategorieën zijn opgemerkt? Zijn er ruimtelijke variaties aan te wijzen?

- c) Is er sprake van een archeologische vindplaats? En welke is desgevallend de aard en begrenzing van de vindplaats?
- d) Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
- e) Op welke diepte zijn archeologisch relevante bodemsporen waargenomen? Is er sprake van meerdere sporenniveaus?
- f) Wat is de bewaringstoestand van de sporen?
- g) Wat is de bewaringstoestand van de vondsten?
- h) Geven geassocieerde vondsten aanwijzingen voor een datering of fasering van de vindplaats?
- j) Hoe confronteert het proefsleuvenonderzoek met de resultaten van het bureauonderzoek?
- k) Wat betekenen eventuele vindplaatsen mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?
- l) Is er sprake van waardevolle vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden? Is deze bedreiging te milderen?
- m) Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant? Verdienen bijzondere aspecten speciale aandacht?
- n) Welke natuurwetenschappelijke analyses zijn aangewezen voor de beantwoording van de onderzoeksvragen? Welk type analyses en hoeveel?

Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Voor beschreven onderzoek worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal moeten worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

Competenties van uitvoerders

Het team bestaat minimaal uit:

-een veldwerkleider (onder begeleiding van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

-een assistent-archeoloog voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.

-een aardkundige, deze begeleidt de bodemkundige waarnemingen tijdens het proefsleuvenonderzoek. Hij/zij rapporteert over de waarnemingen.

Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog. Conform de CGP artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname

bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de aardkundige. In de raamprijs wordt bij voorkeur een stelpost voorzien die kan aangesproken worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek indien nodig. Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog.

Bewaring en deponering

Conservatie en overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch vooronderzoek conform de artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Vóór de start van het onderzoek worden door de erkende archeoloog en de initiatiefnemer afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar, het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.

Voorstel bewaarplaats archeologisch ensemble:

Onroerenderfgoeddepot De Pakhuizen

Komvest 45

8000 Brugge

Criteria waaruit blijkt dat het onderzoeksdoel succesvol bereikt is

Wanneer alle onderzoeksvragen beantwoord zijn en:

- o het terrein na aanleg van alle proefsleuven archeologievrij kan verklaard worden
- o het terrein of een gedeelte daarvan weerhouden voor een opgraving

Risicofactoren onderzoek

Alle archeologisch veldonderzoek moet worden uitgevoerd in goede omstandigheden. Dit betekent:

- dat alle medewerkers in het veld de vereiste PBM's dragen en de vereiste veiligheidsopleidingen gevolgd hebben,
- dat de werf is ingericht conform de vigerende arbeidswetgeving, wat onder ander inhoudt dat er voorzien is in voldoende signalisatie en eventuele omheiningen, conform de vigerende wetgeving

- en dat de uitvoerder van de graafwerken een duidelijk zicht heeft op eventueel aanwezige leidingen.

Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

We voorzien voorlopig geen afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk.